

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

کمیسیون عالی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران

گزارش فعالیت‌های کمیسیون عالی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران

سال ۱۳۹۹ هـ.ش

گزارش کمیسیون عالی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران در سال مالی ۱۳۹۹

طوری که شما در جریان هستید، کمیسیون عالی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران بر بنیاد قانون مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران که آخرین مورد تعدیل آن در سال ۱۳۹۵ تصویب شد، ایجاد شده است. این کمیسیون متشکل از ۱۵ اداره دولتی و یک نهاد غیر دولتی (جامعه مدنی) است و در راستای جلوگیری از قاچاق انسان و قاچاق مهاجران در مرکز به ریاست وزیر عدلیه و در ولایات به ریاست والی‌های ولایت‌ها فعالیت می‌کند.

کشف جرایم و دستگیری مظنونان قاچاق انسان، رسیدگی به قضایا و به محاکمه کشاندن متهمان، آگاهی‌دهی عامه، حمایت از قربانیان قاچاق انسان و قاچاق مهاجران و تلاش برای ایجاد هماهنگی به سطح منطقه و جهان از عمده‌ترین وظایف این کمیسیون است.

فعالیت‌ها و دستاوردهای این کمیسیون که امروز ارایه می‌شود به ۳ بخش عمده شامل سکتور امنیتی، عدلی و قضایی، سکتور حمایتی و سکتور آگاهی‌دهی عامه تقسیم شده است. سکتور امنیتی عدلی و قضایی، مسوولیت کشف، شناسایی، دستگیری، تحقیق، تعقیب و محاکمه را دارد. سکتور حمایتی، مسوولیت حمایت از قربانیان قاچاق انسان و مهاجران را دارد و سکتور آگاهی‌دهی، مسوولیت آگاهی‌دهی از اضرار قاچاق انسان و قاچاق مهاجران را به دوش دارد.

۱- سکتور امنیتی، عدلی و قضایی

ادارات امنیتی عضو این کمیسیون در سال ۱۳۹۹ موفق به شناسایی ۳۴ شبکه قاچاق انسان و قاچاق مهاجران شده‌اند. نهادهای امنیتی همچنین ۷۰ تن را به اتهام قاچاق انسان و قاچاق مهاجران بازداشت کرده و پرونده‌های شان را به نهادهای عدلی و قضایی سپرده‌اند. ۹ شبکه قاچاق انسان و قاچاق مهاجران هم تحت کار اوبراتیفی نهادهای امنیتی است که شماری از قاچاق‌بران دخیل در این شبکه‌ها در داخل و شماری در خارج از کشور به سر می‌برند. با شناسایی و بازداشت شماری از قاچاق‌بران انسان و مهاجران، از خروج ۴۰ نوجوانی که توسط قاچاق‌بران به خارج از کشور منتقل می‌شدند، جلوگیری شده است.

نهادهای امنیتی عضو این کمیسیون، پرونده‌های ۵۰ تن را که به ظن و اتهام قاچاق انسان و قاچاق مهاجران بازداشت شده‌اند پس از طی مراحل برای تعقیب عدلی به لوی سارنوالی فرستاده است که از این میان ۵ تن به قاچاق انسان و ۴۵ تن دیگر به قاچاق مهاجران متهم‌اند.

لوی سارنوالی در این سال ۱۷ قضیه را به ستره محکمه محول کرده است که شامل یک قضیه قاچاق انسان و ۱۶ قضیه قاچاق مهاجران می شود. ۳۲ قضیه دیگر تحت کار لوی سارنوالی قرار دارد که در سال مالی جاری به آن رسیدگی خواهد شد. یک قضیه نیز از سوی ستره محکمه مسترد گردیده است.

از مجموع ۱۷ قضیه که در سال ۱۳۹۹ به ستره محکمه محول گردیده است، ۸ تن به اتهام قاچاق انسان و قاچاق مهاجران محاکمه شده که در نتیجه ۴ تن آنان به مجازات حبس متوسط محکوم شده و چهار تن دیگر شامل یک زن و سه مرد می شود، برائت گرفته اند.

هم اکنون ۲۳۵ قضیه قاچاق انسان، قاچاق مهاجران و بچه بازی در محاکم ابتداییه، استیناف و ستره محکمه زیر کار است. این قضایا شامل ۱۵۸ قضیه قاچاق انسان، ۵۶ قضیه قاچاق مهاجران و ۲۱ قضیه بچه بازی می باشد.

در میان متهمان به قاچاق انسان و قاچاق مهاجران، شماری از منسوبان دولتی نیز شامل اند. یک مقام ارشد وزارت امور داخله، یک مقام سابق ریاست اجراییه حکومت وحدت ملی از مقامهایی اند که به اتهام قاچاق انسان و قاچاق مهاجران مورد تعقیب عدلی قرار گرفته اند و پرونده شان زیر کار سارنوالی و ستره محکمه قرار دارد.

همچنان پرونده سه منسوب وزارت داخله شامل شماری از مسوولان مربوطه در ولایت نیمروز (آمر مبارزه علیه قاچاق انسان ولایت نیمروز و دو عضو این آمریت) نیز به اتهام قاچاق انسان به سارنوالی مربوطه ولایت نیمروز تسلیم داده شده اند.

قابل ذکر است که بر بنیاد کود جزا و دیگر قوانین نافذ، اگر اشخاص حکمی و موظفین خدمات عامه در جرم قاچاق انسان دخیل باشند، بدون در نظر داشت موقف و رتبه مورد تعقیب عدلی قرار می گیرند.

۲- سکتور حمایتی

طوری که می دانیم قاچاق بران با وعده کار و زندگی بهتر، جوانان و نوجوانان به خصوص افراد و خانواده های فقیر و بیجا شدگان داخلی را فریب می دهند و آنان را ناگزیر به پذیرش خطرات مهاجرت غیر قانونی می کنند. قاچاق انسان و قاچاق مهاجران آسیب های جدی جسمی و روانی را برای قربانیان و خانواده های آنان به همراه دارد و به همین منظور دولت افغانستان علی رغم کمبود منابع و امکانات مالی، سعی می کند تا حمایت های صحی، روانی، تعلیمی و اجتماعی را به قربانیان قاچاق انسان فراهم نماید.

در سال مالی ۱۳۹۹ ادارات عضو این کمیسیون و موسسات همکار این ادارات نزدیک به ۶۰۰ تن از قربانیان قاچاق انسان و قاچاق مهاجران را مورد حمایت‌های صحی، روانی، آموزشی و اجتماعی قرار داده و برخی از آن‌ها را دوباره به خانواده‌های شان مدغم نموده‌اند. همچنان اعضای کمیسیون، برای بیش از ۱۳ هزار و ۵۰۰ تن از مهاجران برگشت داده شده از کشورهای پاکستان، ایران آلمان، ناروی، یونان، سویدن، و سایر کشورهای اروپایی خدمات صحی، روانی، اجتماعی و آگاهی‌دهی را فراهم نموده‌اند.

نظر به گزارش ادارات عضو کمیسیون عالی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران در جریان سال مالی ۱۳۹۹ بیش از ۸۰۶ هزار از مهاجرین افغان که فاقد مدرک بوده‌اند از کشور های ایران و پاکستان به کشور عودت نموده‌اند.

آنچه برای همه تکان دهنده است، آفات و آسیب‌های ناگوار قاچاق انسان و مهاجرت های غیر قانونی است. در سال گذشته متأسفانه ۷۵ تن از هموطنان ما که به طور قاچاق وارد کشور ایران شده بودند، فوت کرده و ۶۴ تن دیگر به دلایل مختلف زخمی شده‌اند که پس از تداوی به افغانستان انتقال و با فامیل هایشان مدغم گردیدند.

همچنین ۴۰ تن از زنان بی سرپرست که از کشور ایران رد مرز شده بودند مورد حمایت قرار گرفته و با فامیل هایشان مدغم گردیدند. افزون بر این، سه کودک نیز که به آن کشور قاچاق شده بودند، دوباره با فامیل‌های شان مدغم شدند.

هر چند کمیسیون عالی قاچاق انسان و قاچاق مهاجران به دلیل نداشتن بودجه مشخص، مراکز حمایتی لازم را ندارد؛ اما اداره‌های عضو این کمیسیون و موسسه‌های همکار، همواره سعی می‌نمایند تا مراکز حمایتی قربانیان قاچاق انسان و قاچاق مهاجران خویش را فعال داشته و آن را افزایش دهند.

۳- سکتور آگاهی‌دهی

براساس یافته‌ها و تحلیل‌های موجود در عرصه مبارزه علیه قاچاق انسان، آگاهی عامه پیرامون اضرار قاچاق انسان و آگاه ساختن مردم عام از دسایس شوم قاچاقبران انسان از اهمیت خاص برخوردار است.

بنا بر این در سال مالی گذشته، ادارات و نهاد های ذیربط دولتی و غیردولتی توانسته‌اند ۲۲۹ برنامه، سیمینار و جلسات آگاهی‌دهی را برای بیش از ۸ هزار تن از شهروندان، کارکنان دولتی و نیروهای دفاعی و امنیتی در راستای مبارزه و جلوگیری از قاچاق انسان و قاچاق مهاجران برگزار کنند.

این برنامه‌ها در ولایت‌های کابل، هرات، بلخ، بدخشان، بامیان، هلمند، پکتیا و لغمان برگزار شده و در آن موضوعات حقوق بشری، اضرار و پیامدهای قاچاق انسان و قاچاق مهاجران، قانون حمایت از اطفال و عدم استخدام اطفال در صفوف نیروهای نظامی آموزش و آگاهی داده شده است.

مؤسسات همکار نهادهای عضو کمیسیون عالی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران هم علاوه بر حمایت از صدها قربانی قاچاق انسان، ۱۶ برنامه مشخص آگاهی‌دهی درباره این پدیده برگزار کرده‌است. برای ۱۲۷۸ تن از طریق پیام‌رسان‌ها و تماس تلفنی آگاهی داده شده و بیش از ۲۰۰ مطلب آگاهی‌دهی نیز از طریق شبکه‌های اجتماعی به منظور آگاه‌سازی مردم از خطرات قاچاق مهاجران منتشر شده است.

• تصویب پلان عمل ملی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران:

کمیسیون عالی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران پلان عمل ملی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران برای سه سال پیش رو را نهایی و تصویب کرده است.

این پلان با توجه به پلان عمل ملی قبلی ارزیابی گردیده و مطابق مفاد قانون جدید و کود جزای کشور، مواردی برای مبارزه علیه قاچاق انسان و قاچاق مهاجران در آن گنجانیده شده است تا ادارات عضو کمیسیون مطابق با آن فعالیت‌های خود را در عرصه استقامت کاری و مشارکت، حقوق بشر و جنسیت، ارتباط و هماهنگی عیار ساخته و از آن به کمیسیون عالی گزارش‌ارایه نمایند.

پلان عمل ملی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران در محورهای جلوگیری از قاچاق انسان و قاچاق مهاجران، پیگیری عدلی و قضایی عاملان این پدیده، محافظت از قربانیان و همکاری و هماهنگی میان ادارات در راستای جلوگیری از قاچاق انسان و قاچاق مهاجران تهیه شده است.

افزایش آگاهی‌دهی به ویژه برای افراد در معرض خطر قاچاق، کاهش آسیب‌پذیری اشخاص و تثبیت عاملان و شبکه‌های قاچاق انسان از بخش‌های مهم این پلان عمل است.

البته قابل تذکر است که دفتر محترم شورای امنیت ملی نیز به همکاری کمیسیون عالی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران، اقداماتی را به منظور دریافت معافیت از اعمال تحریم‌های مالی ایالات متحده آمریکا انجام داده که از جمله می‌توان به مسوده پلان عمل شورای امنیت نیز اشاره کرد. این پلان مطابق به سفارش‌ها سفارت آمریکا مبنی بر مبارزه موثر علیه پدیده قاچاق انسان و بچه بازی تهیه گردیده و مکلفیت‌هایی را برای کوتاه مدت به ادارات کمیسیون عالی به ویژه نهادهای امنیتی پیش‌بینی نموده است.

در سال ۱۳۹۹ همچنین هیأتی از کمیسیون عالی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران متشکل از وزیر عدلیه، معین وزارت کار و امور اجتماعی، معین وزارت امور مهاجرین، معاون حقوق بشر وزارت دفاع ملی و رئیس حقوق بشر وزارت عدلیه به ولایت مرزی نیمروز سفر کرد. در این سفر وضعیت مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران از نزدیک مورد بررسی قرار گرفت و به ادارات محلی تاکید شد که برای جلوگیری از این پدیده به صورت قاطع و جدی عمل کنند.

هیأتی به ولایت قندهار که از دیگر ولایت‌های مرزی کشور است، هم رفته و وضعیت مبارزه با قاچاق انسان را مورد بررسی قرار داده است. در این سفرها همچنان خلاها در امر مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران به ویژه در ولایت‌های مرزی شناسایی شده و برای رفع آن اقداماتی صورت گرفته است.

کمیسیون عالی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران در یک سال گذشته سه نشست فوق‌العاده برگزار کرده و در این نشست‌ها بر مبارزه جدی علیه قاچاق انسان و کار مشترک ادارات به ویژه نهادهای امنیتی تاکید صورت گرفته است. جلسات تخنیکي و کمیسیون های ولایتی نیز در این سال به منظور هماهنگی بیشتر برگزار شده است.

وزارت عدلیه باور دارد که علاوه بر نهادهای مسوول در راستای مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران، مردم، جامعه مدنی و مطبوعات نیز نقش مهمی در محو این پدیده شوم و آسیب‌های جبران ناپذیر ناشی از آن دارند.

پیامد بدتر قاچاق انسان و قاچاق مهاجران سوی استفاده جنسی از اطفال است که متأسفانه صورت می‌گیرد و نیاز است که به صورت پیگیر در این راستا مبارزه کنیم.

عمده‌ترین عوامل قاچاق انسان و قاچاق مهاجران، ناامنی، فقر اقتصادی، بی‌سوادی و عدم آگاهی از خطرات این پدیده است که قاچاق‌چیان از این وضعیت استفاده می‌کنند. ما تعهد داریم که در زمینه جلوگیری از قاچاق انسان، آگاهی‌دهی و حمایت از قربانیان به صورت جدی کار کنیم.

در سال گذشته به اساس اطلاعات نهادهای امنیتی، گراف جرایم قاچاق انسان و مهاجران به دلیل شیوع ویروس کرونا، مسدود شدن مرزها و سرحدات کشورهای حوزه بالکان و بازداشت عده زیادی از سران شبکه‌های قاچاقبران و هراس آنها از بیم دستگیری مجدد، حدود ۵۰ درصد کاهش یافته است.

با این همه، لازم می‌دانیم تا در سال جدید، گفتگوهای را با کشورهای منطقه که مسیر ترانزیت قاچاق انسان و قاچاق مهاجران است، شدت بخشیم تا شبکه‌های ملی و بین‌المللی قاچاقبران در همکاری باهم شناسایی و بازداشت شوند.

در همین حال، فعالیت کمیسیون عالی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران با آن که در سال گذشته بیشتر و منسجم‌تر شده؛ اما همزمان با چالش‌هایی نیز روبه‌رو بوده است. این چالش‌ها شامل نداشتن بودجه لازم و مشخص برای پیشبرد امور مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران مطابق پلان عمل ملی، وابستگی فنی و مالی کمیسیون به کمک‌های موسسات خارجی، نداشتن منابع انسانی کافی، مشکلات امنیتی، عدم هماهنگی منظم میان ادارات عضو و اشتراک نکردن برخی از اعضای کمیسیون به صورت دوامدار در نشست‌های کمیسیون عالی می‌باشد.

کمیسیون عالی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران همچنین می‌توانیم ملی رجعت‌دهی قربانیان قاچاق انسان را به همکاری دفتر محترم سازمان بین‌المللی مهاجرت در افغانستان نهایی کرده و به چاپ رسانده که به زودی به ادارات عضو کمیسیون عالی و کمیسیون های ولایتی ارسال می‌شود.

این می‌توانیم مشخص می‌کند که دولت و جامعه مدنی چگونه قربانیان قاچاق انسان و قاچاق مهاجران را در افغانستان شناسایی و از آنها حمایت کند. با این می‌توانیم همچنان پیگرد قانونی قاچاق‌چیان انسان و قاچاق‌بران تسریع و تقویت خواهد شد.

در پایان من به عنوان رییس کمیسیون عالی مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران اطمینان می‌دهم که اراده ما در راستای مبارزه با قاچاق انسان و قاچاق مهاجران و به خصوص پدیده شرمناک بچه بازی، جدی است. از آن جایی که قاچاق انسان و قاچاق مهاجران یک پدیده بین‌المللی و تهدید جهانی است، انتظار داریم تا جامعه جهانی در این زمینه با ما همکاری جدی نماید.